

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.01.2022
Hetkel kehtiv
RT I, 30.12.2021, 12

Konkurentsiseadus¹

Vastu võetud 05.06.2001

[RT I 2001, 56, 332](#)

jõustumine 01.10.2001

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
14.11.2001	RT I 2001, 93, 565	01.02.2002
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
18.09.2002	RT I 2002, 82, 480	24.10.2002
09.10.2002	RT I 2002, 87, 505	23.10.2002, vt. muutva akti § 2. (1) Majandusministeerium ning Teede- ja Sideministeerium reorganiseeritakse ning ühendatakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiks alates 2002. aasta 1. novembrist.
20.11.2002	RT I 2002, 102, 600	26.12.2002
11.02.2003	RT I 2003, 23, 133	08.03.2003
24.03.2004	RT I 2004, 25, 168	01.05.2004
28.06.2004	RT I 2004, 56, 401	01.08.2004, osaliselt 01.01.2005
10.05.2006	RT I 2006, 25, 186	01.07.2006
24.01.2007	RT I 2007, 13, 69	15.03.2007
08.11.2007	RT I 2007, 60, 384	01.01.2008, osaliselt 01.01.2009
22.11.2007	RT I 2007, 66, 408	01.01.2008
20.01.2010	RT I 2010, 8, 34	27.02.2010
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
27.01.2011	RT I, 23.02.2011, 3	01.01.2012
06.06.2012	RT I, 27.06.2012, 3	07.07.2012
19.06.2013	RT I, 05.07.2013, 1	15.07.2013, osaliselt 01.01.2014
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014
05.06.2014	RT I, 29.06.2014, 1	01.07.2014
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
11.12.2014	RT I, 30.12.2014, 2	01.01.2015

10.05.2017	RT I, 26.05.2017, 1	05.06.2017
06.12.2017	RT I, 20.12.2017, 2	30.12.2017
21.11.2018	RT I, 07.12.2018, 2	17.12.2018
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
19.05.2021	RT I, 02.06.2021, 2	01.07.2021
08.12.2021	RT I, 30.12.2021, 1	01.01.2022

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesoleva seaduse reguleerimisala on vaba ettevõtluse huvidest lähtuva konkurentsi kaitsmine loodusvarade kaevandamisel, toodete valmistamisel ja teenuste osutamisel ning toodete ja teenuste (edaspidi *kaubad*) ostmisel ja müümisel ning muus äritegevuses konkurentsi takistamise, piiramise või kahjustamise (edaspidi *kahjustamine*) ärahoidmine ja kõrvaldamine ning kahjustamisest tekkinud nõuete menetlemine ja vastutus. [RT I, 26.05.2017, 1- jõust. 05.06.2017]

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse ka juhul, kui konkurentsi kahjustamisele suunatud tegevus või tegevusetus toimub väljaspool Eesti territooriumi, kuid kahjustab konkurentsi Eesti territooriumil.

(2¹) Käesoleva seaduse 7¹. peatükk sätestab eriseadustega reguleeritud turgudel tegutsevatele ettevõtjatele järelevalvetasu maksmise kohustuse. [RT I, 30.12.2021, 1- jõust. 01.01.2022]

(3) Käesolev seadus ei reguleeri suhteid töajuturul.

(3¹) Käesolevas seaduses ettenähtud tsiviilkohtumenetlusele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi. [RT I, 26.05.2017, 1- jõust. 05.06.2017]

(4) Käesolevas seaduses haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi. [RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 2. Ettevõtja

(1) Ettevõtja käesoleva seaduse tähenduses on äriühing, füüsilisest isikust ettevõtja või muu majandus- või kutsetegevuses osalev isik või juriidiliseks isikuks mitteolev ühendus või ettevõtja huvides tegutsev isik.

(2) Kui riik, kohaliku omavalitsuse üksus, avalik-õiguslik juriidiline isik või muu haldusüksandeid täitev isik osaleb kaubaturul, kohaldatakse talle ettevõtja kohta käivaid sätteid. [RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 15.07.2013]

(3) Käesoleva seaduse tähenduses võib lugeda üheks ettevõtjaks üksteisega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad. [RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 15.07.2013]

(4) Valitsev mõju on võimalus ühe või mitme ettevõtja poolt ühiselt või ühe või mitme füüsilise isiku poolt ühiselt teise ettevõtja aktsiate või osade omamise kaudu, tehingu või põhikirja alusel või muul viisil otseselt või kaudselt mõjutada teist ettevõtjat, mis võib seisneda õiguses:

- 1) oluliselt mõjutada teise ettevõtja juhtorganite koosseisu, hääletamist või otsuseid või
- 2) kasutada või käsutada teise ettevõtja kogu vara või olulist osa sellest.

[RT I 2006, 25, 186- jõust. 01.07.2006]

§ 3. Kaubaturg

(1) Kaubaturg on hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi *asendatavate*) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa. [RT I 2004, 56, 401- jõust. 01.08.2004]

(2) Kaubaturu piiritlemisel arvestatakse asendatavate kaupade käivet üldjuhul rahalises väljenduses. Kui see ei ole võimalik või otstarbekas, võib kaubaturu mahtu ja sellel tegutseva ettevõtja turuosa arvestada mõne muu võrreldava näitaja alusel.

2. peatükk

KOKKULEPPE, KOOSKÕLASTATUD TEGEVUSE JA ETTEVÕTJATE ÜHENDUSE OTSUSE KEELD

§ 4. Konkurentsi kahjustava kokkuleppe, kooskõlastatud tegevuse ja ettevõtjate ühenduse otsuse keeld

(1) Keelatud on konkurentsi kahjustava eesmärgi või tagajärjega ettevõtjatevaheline kokkulepe, kooskõlastatud tegevus ja ettevõtjate ühenduse otsus (edaspidi *kokkulepe, tegevus ja otsus*), sealhulgas:

- 1) otsene või kaudne kolmandate isikute suhtes hinna- ja muude kauplemistingimuste kindlaksmääramine, sealhulgas kauba hinna, tariifi, tasu, juurde-, alla- või mahahindluse, abonement-, lisa- või täiendava tasu, intressimäära, rendi või üüri määramine;
- 2) tootmise, teenindamise, kaubaturu, tehnilise arengu või investeerimise piiramine;
- 3) kaubaturu või varustusallika jagamine, sealhulgas kolmandale isikule kaubaturule pääsu piiramine või püüd teda sealt välja tõrjuda;
- 4) konkurentsi kahjustava teabe vahetamine;
- 5) võrdväärsete kokkulepete puhul erinevate tingimuste rakendamises kokkuleppimine, millega äripartnerid pannakse ebasoodsasse konkurentsiolukorda;
- 6) kolmandale isikule kokkuleppe sõlmimiseks tingimuse seadmine kokkuleppe objektiga mitteseotud lisakohustuse võtmiseks.

[RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 15.07.2013]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud keeldu kohaldatakse põllumajandustootjate, nende ühenduste ja selliste ühenduste liitude kokkuleppele, tegevusele ja otsusele, mis käsitlevad põllumajandussaaduse tootmist, müüki või ühiste vahendite kasutamist, üksnes ulatuses, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 42 sätestatu alusel.

[RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 15.07.2013]

§ 5. Vähesse tähtsusega kokkuleppe, tegevus või otsus

(1) Käesoleva seaduse § 4 lõike 1 punktides 4–6 sätestatud ei kohaldata vähesse tähtsusega kokkuleppele, tegevusele ja otsusele.

(2) Vähesse tähtsusega on käesoleva seaduse tähenduses kokkulepe, tegevus ja otsus, kui kokkulepet sõlmivate, kooskõlastatult tegutsevate või otsust vastuvõtivate ettevõtjate käivete osatähtsus kaubaturul ei ole suurem kui:

- 1) 15 protsenti vertikaalse kokkuleppe, tegevuse ja otsuse igal osalisel;
- 2) 10 protsenti horisontaalse kokkuleppe, tegevuse ja otsuse kõigil osalistel kokku;
- 3) 10 protsenti kokkuleppe, tegevuse ja otsuse, milles esinevad üheaegselt nii vertikaalse kui ka horisontaalse kokkuleppe, tegevuse või otsuse tunnused, igal osalisel.

(3) Vertikaalne on ettevõtjate kokkulepe, nende kooskõlastatud tegevus ja ettevõtjate ühenduse otsus siis, kui nimetatud ettevõtjad tegutsevad tootmise või turustamise erinevatel tasanditel (näiteks tooraine või valmiskauba tootmine, jae- või hulgiturustus). Horisontaalne on ettevõtjate kokkulepe, nende kooskõlastatud tegevus ja ettevõtjate ühenduse otsus siis, kui nimetatud ettevõtjad tegutsevad tootmise või turustamise samal tasandil konkurentidena.

(4) Vähesse tähtsusega on kokkulepe, tegevus või otsus siis, kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimused on täidetud selle kokkuleppe, tegevuse või otsuse kogu toimimise aja jooksul.

[RT I 2004, 56, 401- jõust. 01.08.2004]

§ 6. Kokkuleppe, tegevuse ja otsuse lubatavus

(1) Käesoleva seaduse § 4 lõikes 1 sätestatud keeldu ei kohaldata kokkuleppe, tegevuse või otsuse suhtes, mis:

- 1) aitab parandada kaupade tootmist või turustamist või edendada tehnilist või majanduslikku progressi või kaitsta keskkonda, võimaldades tarbijatel saada sellest tulenevast kasust õiglase osa;
- 2) ei kehtesta kokkulepet sõlmivatele, kooskõlastatult tegutsevatele või otsust vastuvõtivatele ettevõtjatele piiranguid, mis ei ole hädavajalikud käesoleva lõike punktis 1 nimetatud eesmärkide saavutamiseks;
- 3) ei anna kokkulepet sõlmivatele, kooskõlastatult tegutsevatele või otsust vastuvõtivatele ettevõtjatele võimalust kõrvaldada konkurentsi kaubaturu olulise osa suhtes.

(2) Käesolevast paragrahvist tulenevaid tingimusi kasutav ettevõtja on kohustatud tõendama, et lõike 1 kõik tingimused on täidetud.

[RT I 2006, 25, 186- jõust. 01.07.2006]

§ 7. Grupierand

(1) Grupierand on valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul [Vabariigi Valitsuse](#)määrusega antud üldine luba käesoleva seaduse §-s 6 sätestatud tingimustele vastavate teatud liiki konkurentsi kahjustavate või kahjustada võivate kokkulepete sõlmimiseks, kooskõlastatud tegevuseks või otsuse vastuvõtmiseks. [RT I 2002, 87, 505- jõust. 23.10.2002]

(2) Grupierand kehtestatakse tähtajalisena ja selles võidakse määrata:

- 1) kokkuleppe, tegevuse või otsuse liigi nimetus, mille suhtes grupierand kohaldub;
- 2) piirangud või tingimused, mis sellises kokkuleppes, tegevuses või otsuses ei tohi sisalduda;
- 3) tingimused, mis peavad sellises kokkuleppes, tegevuses või otsuses sisalduma, ning piirangud ja tingimused, mis võivad sellises kokkuleppes, tegevuses või otsuses sisalduda;
- 4) muud tingimused, millele kokkulepe, tegevus või otsus peab vastama.

(3) [Kehtetu -RT I 2004, 56, 401- jõust. 01.08.2004]

§ 8. Kokkuleppe ja otsuse tühisus

[RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 15.07.2013]

Kokkulepe ja otsus või nende osa, millel on käesoleva seaduse §-s 4 nimetatud eesmärk või tagajärg, on tühine, välja arvatud käesoleva seaduse §-de 5–7 alusel lubatud kokkulepe ja otsus. [RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 15.07.2013]

3. peatükk ERANDI ANDMISE MENETLUS

[Kehtetu -RT I 2006, 25, 186- jõust. 01.07.2006]

§ 9.–§ 12. [Kehtetud -RT I 2006, 25, 186- jõust. 01.07.2006]

4. peatükk TURGU VALITSEVAT SEISUNDIT OMAV ETTEVÕTJA

[RT I 2004, 56, 401- jõust. 01.08.2004]

§ 13. Turgu valitsevat seisundit omav ettevõtja

(1) Turgu valitsevat seisundit omab käesoleva seaduse tähenduses ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

(2) Turgu valitsev seisund on ka käesoleva seaduse §-s 15 sätestatud olulist vahendit omaval ettevõtjal. [RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 15.07.2013]

§ 14. Eri- või ainuõigus

Eri- või ainuõigus on käesoleva seaduse tähenduses riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse poolt ühele või mitmele ettevõtjale antud õigus, millega piiratakse nende ettevõtjate arvu, kellele on antud luba tegutseda teatavas geograafilises piirkonnas, või mis annab ühele või mitmele ettevõtjale eeliseid, mis oluliselt mõjutavad teiste ettevõtjate võimalusi tegutseda samas geograafilises piirkonnas.

[RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

§ 15. Olulist vahendit omav ettevõtja

Olulist vahendit, sealhulgas loomulikku monopoli omavaks loetakse ettevõtja, kelle omandis, valduses või opereerimisel on võrgustik, infrastruktuur või muu oluline vahend, mida teisel isikul ei ole võimalik või ei ole majanduslikult otstarbekas dubleerida, kuid millele juurdepääsuta või mille olemasoluta ei ole võimalik kaubaturul tegutseda.

§ 16. Turgu valitseva seisundi kuritarvitamine

Keelatud on ühe või mitme ettevõtja poolt turgu valitseva seisundi otsene või kaudne kuritarvitamine kaubaturul, sealhulgas:

1) otsene või kaudne ebaõiglaste ostu- või müügihindade või muude ebaõiglaste äritingimuste kehtestamine või rakendamine;

[RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 15.07.2013]

2) tootmise, teenindamise, kaubaturu, tehnilise arengu või investeerimise piiramine;

- 3) võrdväärsete kokkulepete korral erinevate tingimuste pakkumine või rakendamine erinevatele äripartneritele, pannes mõne neist sellega ebasoodsasse konkurentsiolukorda;
[RT I 2006, 25, 186- jõust. 01.07.2006]
- 4) teisele poolele kokkuleppe objektiga mitteseotud lisakohustuse seadmine;
[RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 15.07.2013]
- 5) ettevõtja sundimine endaga või teise ettevõtjaga koondumiseks, konkurentsi kahjustava kokkuleppe sõlmimiseks, kooskõlastatud tegevuseks või otsuse vastuvõtmiseks;
- 6) põhjendamatu keeldumine kauba müümisest või ostmisest.

§ 17. Eri- või ainuõigust või olulist vahendit omava ettevõtja tegevuse piirangud

[Kehtetu -RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 15.07.2013]

§ 18. Olulist vahendit omava ettevõtja kohustused

[RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 15.07.2013]

(1) Olulist vahendit omav ettevõtja on kohustatud lubama teisele ettevõtjale mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel juurdepääsu võrgustikule, infrastruktuurile või muule olulisele vahendile kaupadega varustamise või nende müügi eesmärgil:

(2) Olulist vahendit omav ettevõtja võib keelduda lubamast teisele ettevõtjale juurdepääsu võrgustikule, infrastruktuurile või muule olulisele vahendile, kui keeldumiseks on objektiivsed alused, sealhulgas:

- 1) on ohustatud selle võrgustiku, infrastruktuuri või muu olulise vahendiga ühendatud seadme ohutus ja turvalisus ning võrgustiku, infrastruktuuri või muu olulise vahendi töö efektiivsus ja turvalisus;
- 2) on ohustatud võrgustiku, infrastruktuuri või muu olulise vahendi terviklikkuse hoidmine või vastastikusel seoses toimimine;
- 3) seade, mida soovitakse ühendada võrgustiku, infrastruktuuri või muu olulise vahendiga, ei vasta kehtivale tehnilisele standardile või reeglile;
- 4) juurdepääsu taotleval ettevõtjal puuduvad tehnilised ja finantsilised võimalused ning vahendid, et vajalikul määral efektiivselt ja turvaliselt teenindada vastava võrgustiku, infrastruktuuri või muu olulise vahendi kaudu või abil;
- 5) juurdepääsu taotleval ettevõtjal puudub seadusega ettenähtud luba vastavaks tegevuseks;
- 6) juurdepääsu tagajärjel ei ole tagatud seadusega ettenähtud andmete kaitse.

[RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 15.07.2013]

§ 18¹. Raamatupidamise erinõue

Eri- või ainuõigust või olulist vahendit omav ettevõtja on kohustatud pidama eraldi arvestust iga toote või teenusega seotud tulude ja kulude kohta, lähtudes järjepidevalt kohaldatavatest ja objektiivselt põhjendatud arvestuspõhimõtetest, mis tuleb selgelt kindlaks määrata ettevõtja sise-eeskirjades. Tulude ja kulude arvestus peab võimaldama hinnata, kas ettevõtja toote või teenuse hind on mõistlikus vahekorras toote või teenuse väärtusega.

[RT I, 05.07.2013, 1- jõust. 15.07.2013]

5. peatükk KOONDUMISE KONTROLLIMINE

[RT I 2006, 25, 186- jõust. 01.07.2006]

§ 19. Koondumine

(1) Koondumine on:

- 1) eelnevalt iseseisvalt tegutsenud ettevõtjate ühinemine äriseadustiku tähenduses või ettevõtjate osade ühendamine;
- 2) ettevõtja poolt valitseva mõju omandamine teise ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle;
- 3) ettevõtjate poolt ühiselt valitseva mõju omandamine teise ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle;
- 4) füüsilise isiku poolt, kes juba omab vähemalt ühe ettevõtja üle valitsevat mõju, valitseva mõju omandamine teise ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle;
- 5) mitme füüsilise isiku poolt, kes juba omavad vähemalt ühe ettevõtja üle valitsevat mõju, ühiselt valitseva mõju omandamine teise ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

(2) Ettevõtja üle valitseva mõju omandamine käesoleva paragrahvi lõike 1 punktide 3 ja 5 tähenduses on ka neis nimetatud isikute poolt ühiselt uue ettevõtja moodustamine, kelle äritegevus on kavandatud pikaajaliseks ja iseseisvaks.